

Goran Milia: Tajna našeg (ne)uspjeha

Autor Administrator

Od mudrog G.M uvijek smo mogli nešto pametno èuti i nauèiti, i prava je šteta što ga više nema u našim medijima. Sigurno æe vas zaintrigirati i ovo njegovo razmišljanje o moguæim uzrocima neefikasnosti našeg društva u odnosu na neka zapadna poput švicarskog, danskog ili norveškog.

Tajna našeg (ne)uspjeha (naslov naš)

Imao sam životnu sreæu da mogu iz vlastitog iskustva usporeðivati gospodarski uspješne zemlje s onima kojima slabije ide.

Recimo, Dansku i Hrvatsku. Švicarsku i Hrvatsku. Norvešku i Hrvatsku. Premda su navedene zemlje, mjereno BDP - om po stanovniku, otprilike èetiri puta bogatije od nas, ne postoji nijedan pojedinaèni ekonomski i socijalni parametar koji im daje tu èetverostruku prednost.

Niti su im èetiri puta veæe bruto plaæe. Niti im je zdravstvo èetiri puta bolje. Nemaju ni èetiri puta više fakultetski obrazovanih. Nemaju (to pogotovo!) ni èetverostruko veæe vlasništvo nekretnina. Nemaju èetiri automobila na našeg jednoga. Ne znaju njihovi uèenici i studenti èetiri puta više od naših. Ne idu im djeca na èetiri puta skuplja maturalna putovanja. Njihov jedan ne jede i ne pije koliko naših èetvero, vjenèanja im nisu u prosjeku èetiri puta skuplja, nemaju ni èetiri mobitela na jedan naš.

I onda sam se pitao nije li ova klasièna gospodarsko-socijalna statistika nešto propustila, postoji li makar jedan segment u kojemu bi spomenute zemlje bile 5, 10, ili èak 20 puta drukèije i uspješnije od Hrvatske? Ima jedan! U ekonomskoj znanosti nije istaknut kao relevantan, ali baš me briga, ja mislim da je vaæan, prevaæan.

To je osamostaljivanje djece i mladeæi, ukljuèivanje u proces rada, stjecanje radnih navika i, nadasve, odlazak iz roditeljskog doma.

Preuzimanje odgovornosti za vlastiti život. Tu je statistika neumoljiva! Ravno 40 puta više (!) punoljetnih Hrvata mlađih od 30 godina živi kod tatice i mamice nego u Danskoj! Ne četiri nego četrdeset puta više!

Uzalud će mi netko objašnjavati kako mlad čovjek 'ondje, u bogatom svijetu' može sebi unajmiti stan i plaćati 'sve ostalo' od svoje plaće. A kod nas je to, navodno, nemoguće. 'Dijete', po našem, ne bi trebalo odlaziti iz kuće dok mu roditelji ne osiguraju vlasništvo stana ili bar veći dio. Naša se logika pita zašto bi 'dijete' (29-godišnji konj s fakultetskom diplomom) živjelo nižim standardom nego u roditeljskom domu? A u tome i jest glavni problem!

I mladim Dancima osjetno padne standard kada počnu plaćati podstanarstvo, kupovati namirnice i prati vlastito rublje. Ali, za nekoliko godina, oni dostignu a ubrzo i preteknu razinu blagostanja koju su imali kod mame i tate.

U međuvremenu, pritisak borbe za napredak stvara im novi krug prijatelja u sličnoj situaciji, zajedno otkrivaju posve nepoznate mogućnosti, počinju realno cijeniti teško zarađeni novac, brzo postaju zreli i odgovorni članovi društva.

Znam da će reakcije mnogih na ovu kolumnu biti negativne u stilu - 'kod nas to nije moguće', 'zato su njihova djeca narkomani' 'lako je Milicu govoriti', itd.

Nisam neosjetljiv na kritike, priznajem i da mi je stalo dopasti se ljudima, ali ovoga puta - baš me briga! Jer znam da sam u pravu. Prije o uspjehu ne pišu oni koji su spavali kod roditelja do 35.-te godine.